

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1968. év Június — *Chartered July 14, 1958. B. 56-940.* — 25 és 26-ik Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

Gróf ZRINYI MIKLÓS a hadvezér és költő

350 éve született. Dédunokája volt a szigetvári hős Zrinyi Miklósnak.

Első ismert őse az Árpád-házzal rokon Tar Zirind, akinek fia Koppány az akkor tiszta magyar lakosságú Zirinségnek — később Szerémségnek nevezett — hadizónai parancsnoka volt.

Zrinyi Miklós, a később az osztrákok által összeesküvésért kivégzett Péter öccsével együtt, már gyermek-korában árvaságra jutott. Rokonai nevelték ősei szellemében, de hisz' úgy is vérében volt a magyar Haza iránti önfeláldozó szeretete. Harcolt karddal és harcolt tollal. A török elleni védelmül megépítette Zerinvarát, majd a török-felvonulás egyik legfontosabb támaszpontját, az eszéki Dráva-hidat rombolta szét és elfoglalta Babocsát. Később a Velencei tó mellett — mikor az osztrák csapat a harctól visszahúzódott — ő magyar lovasságával megtámadta az erős török sereget, azt szétverte és „vagy 10,000-et levágott belőlük úgy, hogy a turbánok sokasága elborította a tó tükrét” — írták a krónikások. Neve rettegett volt az ellenség előtt, a magyarság pedig boldogan lélegzett fel és belé vetette minden bizalmát, reménységét. De harcolt tollal is, támadva az osztrák hadvezetőséget, amelyik nagy hadserege dacára, egyre húzódott a törökkel való döntő, végső leszámolástól.

Akkoriban a vallási kérdést szinte elébe helyezték a nemzet érdekeinek is. Pázmány Péter esztergomi érsek bár jó magyar volt, de nagy ellene a protestánsoknak. Az ő befolyására a katolikus főurak és papság üldözték a protestánsokat. Templomaikat elvették, egyes vidékekről kitelepítették őket. Zrinyi katolikus volt, de neki a Haza, a magyar nemzet fennmaradása, a török elleni összefogás, rendeltetészerű életcélja volt, így védelmébe vette a protestánsokat, mondván nekik: A ti szabadságtok az enyém is, a ti sérelmetek az én sérelmem is.

Prózai művein, így a közismert Siralmas ének-en és a Török áfium ellen való orvosság-on kívül, amelyeket izzó hazafiság és hazáját féltése hatotta át, megírta örökbecsű époszát, „Adriai tenger syrenaia groff Zrini Miklós” címet adva neki, de általában Zrinyiász néven ismeretes. Ebben örök emléket állít dédapjának, a szigetvári hősnek.

Magyar volt, hadvezér, hős és nagy költő. Úgy tanultuk, hogy egy vadkan ölte meg egy vadászaton. De a Nemzet az ő gyászos halálában mindig a bécsi kamarilla kezét látta. Hiszen Zrinyi volt, ki csak a Hazájáért élt, s akit akkor vesztett el a Nemzet, amikor a legnagyobb szükség volt rá.

Dicső élete örök példaként álljon előttünk!

IGY GONDOLOK A MAGYAR CSENDŐRRE

— T. Dombrády Dára —

A Magyar Csendőrök Családi Közössége megalakulásának 10. évfordulóját ünnepli. Ebből az alkalomból, a velük kapcsolatos emlékeimből írok itt a magyar csendőrökről.

Az emlékek szárnyán visszaszállok szűkebb hazámba, Erdélybe, szülővárosomba, Sepsiszentgyörgyre. Én már a román megszállt Erdélyben születtem, de otthonunkban és a felekezeti iskolákban a magyar nyelvet, történelmet, fajtám, hazám iránti szeretetet szívtam magamba. Édesapám nem székelynek született, de annak vallotta magát. Azt mondta: ez árva néphez tartozónak érzem magam és ha őt ütik engem ütnek, ha ők szenvednek én is szenvedek, de ha segíthetek, kész vagyok értük minden áldozatra!

Fajtánkat, e hűséges székely népet az oláh csendőrök, rendőrök ütötték, kínították és háborzongató dolgokat műveltek falvainkban. Nekik minden szabadott, hisz' ők voltak a rend őrei. Erdély magyarsága kinlódott, szenvedett, de hitét el nem veszítette.

1940-ben a bécsi döntés meghozta Erdély egy részének visszacsatolását.

Nagy nap volt, talán a legnagyobb, amire csak emlékszem. A mi kicsi városunk is várta a bevonuló honvédséget, csendőröket, a magyar katonákat.

Gyönyörű szép kora őszi reggel volt. A város ébredezett, az emberek még alig járkáltak az utcákon. Az éjjel lopva, titokban hagyták el a románok a várost.

Először csak egy-egy házon jelent meg a piros-fehér-zöld zászló, de később nem hiányzott egyről sem. Lassan emberekkel teltek meg az utcák, mindenki a Főter felé tartott, a bevonuló katonákat várni. Mi is indultunk, Édesanyám diszmagyarban, én székely ruhában. Amikor kiléptünk a kapun, én megtorpantam egy pillanatra, nem tudtam tovább menni, csak álltam és néztem az utcát, a házakat, melyeken nem a gyűlölt piros-sárga-kék diszlett, hanem a mi nemzeti színeink. Még ilyen mélyen nem éreztem magyarságomat, nem tudtam szólni, nem tudtam betelni vele, olyan szép volt! Még ma, annyi év távlatából is látom és szívemet összeszorítja a fájdalom. A templomok ormán is ott lengett a magyar zászló. Az emberek magyar és székely ruhában, vagy ünneplőben várták a bevonuló katonaságot. És igen, jöttek, igazán megjöttek! Mindenki éljenzett, sírt, kacagott, hullt a virág-eső és a sok visszafojtott fájdalmat mindenki elfelejtette, boldog volt. Ölelték a bevonulókat és egymást az emberek és ezer ajakról szállt a hála és köszönet az Egek Urához, amikor felharsant a Himnusz!

De keserű öröm volt, mert csak a fél Erdély került vissza!

Itt találkoztam először a magyar csendőrrel is. Velünk éreztek és velünk örültek és mi tudtuk, hogy többé már nem kell félni, nem jön az

oláh csendőr, mert itt az igazság, a rend megszemélyesítője, a magyar csendőr!

Olyan szépek voltak, amint büszkén meneteltek és kakastolluk fénylően lobogott.

Akkor még nem gondoltuk, hogy 4 év múlva már hősi tetteikről, sokak haláláról hoz hírt a hadi-jelentés. A magyar csendőr megállta a helyét a Kárpátokban, az erdélyi havasokban, az Ojtozi szorosnál, a Vereckei szorosnál, a Duna-Tisza táján, Budapest ostrománál és mindenütt a reménytelen harcok áldozatos küzdelmében. Talán azok közül is sokan, akik akkor velünk együtt örültek, Erdély visszacsatolásakor. Védte a hazát, az ezeréves határt, s hősi vére öntözte a drága haza földjét, mert többre tartották a magyar becsületet, mint az ingadozást!

De egy velem és barátnőmmel történt vidám esetet is elmondok róluk.

A visszacsatolás után Teleki, az akkori miniszterelnök megjelent a mi városunkban is. A tömeget csendőr-gyűrű vette körül, amikor a vármegyeházán tárgyalt. Egy barátnőmmel együtt székely ruhában jelen voltunk a fogadáson, most meg a tömegben elvegyülve mi is vártuk, hogy a vármegyeháza erkélyén megjelenjen és beszéljen. Jókedvűek voltunk és a fivérem megállapítása szerint úgy néztünk ki, mint a falusi székely lányok. Nevettünk a fiatalság önbizalmával és a szebb jövőbe vetett hittel, hisz' Erdély újra a miénk volt és reméltük, hogy a miénk is marad. Erzsóka — egy ügyvédnek a lánya — valóban falusi lánynak nézett ki a copfos hajával, piros arcával. Előttünk állt egy szép szál fiatal csendőr, aki csak nem nyughatott a mi nagy jókedvünktől és társalogni kezdett velünk. S hogy még fokozza a jó hangulatunkat, egy mulatságos magyar filmről kezdett beszélni nekünk, sőt egyre követelőbben a nevünket és címünket tudakolta. De ezt már, hogy így „komolyra” fordult a dolog, igazán nem vállaltuk és kacagva elszaladtunk.

Ez a kis epizód talán csak nekünk volt mulatságos, hiszen fiatalok voltunk. A fájó, szomorú emlékeim közt egy kis derű.

Amikor el kellett hagyjuk szülővárosomat mert jöttek az oroszok, a városban azt beszéltek, hogy a laktanyában nincs már katonaság, csak 10 csendőr maradt a vártán. Mi elmenekültünk és csak évek múlva tudtuk meg, hogy mind a 10-en hősi halált haltak, mert kitartottak hiven, becsülettel.

Aztán menekültünk még tovább. El az országból, s valahol Gráz közelében találkoztam velük újra. Gyalog meneteltek, illetve éppen akkor pihenőt tartottak. Komoly volt az arcuk, tudták, hogy a nagy világ nem jelent nekik hazát. Otthon a bosszú és börtön várna rájuk, mert hiven, becsülettel teljesítették kötelességüket.

1919 től nem tudtak a kommunisták felszintre törni a csendőrség ébersége folytán és ezért háborus bűnösök lettek és a M. Kir. Csendőrséget feloszlatták, a tagjait elfogták vagy kivégezték, kire mit tudtak rábizonyítani.

Mintaszerűen viselkedtek az élet országútján is! Nem szidtak senkit és semmit, szótlank voltak, várták sorsukat. Volt, aki azt remélte, hogy amíg ő kötelességét teljesítette, családja elmenekült és majd rájuk talál valahol, de volt aki ebben nem reménykedett és megtörten aggódott a családjáért. Ültek az árok szélén — parancsra várva — maradék élmüket fogyasztva és talán ők voltak a legszerencsétlenebbek. Miért? Mert otthon ők ügyeltek a magyar nép biztonságára, nyugalma és külföldön vajjon mi vár rájuk?

Otthon a mártírok, a megkínzottak jajszava még most is az égbe kiált.

A haza megszállói és urai csak rosszat és kárhozatot kiáltanak rájuk. A sanyargatott nép meg nem mer szólni, csak egyre várja azt a boldog időt, amikor újra megjelennek a kakastollasok, mert addig nem lesz hazánkban rend, emberi biztonság, igazi felszabadulás!

Az emigrációs magyarság viszont nem a bosszú és rágalom szemével figyeli sorsukat, hanem szeretettel és hálával gondol rájuk és a hősök előtt meghajtja az elismerés zászlaját.

Hiszünk egy boldogabb idő eljövételében, amikor dicsőség lesz a kakastollasok bevonulása.

Adja Isten, hogy ez mielőbb megvalósuljon!

* * *

ÜDVÖZÖLJÜK

dr. Hász István

tábori püspökünket:

Ez évben van 60 éve annak, hogy az 1884-ben, Kisbéren született dr. Hász Istvánt — a teológia elvégzése után — róm. kath. pappá szentelték, 40 éve pedig, 1928-ban tábori püspökké.

E ritka, 60 éves papi jubileumát értesülésünk szerint ez év június 27-én ünnepli meg, amikor is svájci lakóhelyén — hívei és barátai körében — gyémántmiséjét fogja megtartani Szent László napján.

A Magyar Csendőrök Családi Közössége őszinte bajtársi szeretettel és mély tisztelettel köszönti ez alkalomból Püspök Atyánkat és kéri a Mindenhatót, hogy áldja meg továbbra is erővel, egészséggel, kitartással és hittel, és adja megérni Neki a boldog hazatérést hön szeretett hazánkba, amiért gyémántmiséje napján Vele együtt fogunk imádkozni.

ÉSEMÉNYEK **A CSALÁDI KÖZÖSSÉG UTOLSÓ FÉLÉVÉBEN.**

SZILVESZTER. A központi fekvésű Carter Hotel nagyterme megerített, virágos asztalokkal, fényes tánc-parkettel, kivilágítva várta a vendégeket, hűséges barátainkat, támogatóinkat. Vasárnapra esett ez a nap, ami itt éjfélig szesztilalmat jelent és a reggel óta tartó hóvihar sem akart csillapodni. De ennek dacára is igen szép számú közönség jelent meg e szokásos évzáró multságunkon. Eljöttek mindazok, akik éjfélig megelégedtek a vasárnapi sörrel is és akik távolabbi városrészekből jöttek, nem akadtak el a hóviharban. Voltak vendégeink szép számmal a környező városokból, sőt még Detroitból is.

Éjfélkor elhangzott a magyar és amerikai Himnusz, majd pezsgősorsolás vidámitotta és emelte mégjobban a hangulatot.

A zökkenésmentes rendezésben nagy segítségünkre voltak a clevelandi vitézek is, akiknek ezért ezuton is köszönetet mondunk.

Hajnali órákig tartó kellemes, hangulatos multság volt az idei is.

* * *

CSENDŐRNAP. Testületünk alapításának 87. évfordulóját társasvacsora keretében ünnepeltük ez év március 2-án a West oldali ref. egyházköztség termében, egybekötve azt Családi Közösségünk létrehozásának 10. évfordulójával.

Örömmel állapítjuk meg, hogy meleg, hangulatos estben volt része annak a közel 200 főnyi közönségnek, amelyik hűen kitart a nagyhirű testület itteni képviselői mellett és a hagyományokat ma is rendületlenül tisztelő nemes törekvésekben, az emigráció 23. évében is magyar szívvvel és lélekkel mellettünk áll.

A ref. egyház háziasszonyai által készített kitünő vacsorát nt. Elek Áron asztali áldása nyitotta meg, majd rövid imája fejezte be.

Utána a Cs. Cs. K. elnöke, dr. Balló István bajtársunk tartotta meg emlékbeszédét, amit az elmúlt évben elhunyt csendőr bajtársak felsorolásával kezdett, mely szomorú megemlékezést a közönség állva hallgatta végig.

Azután köszöntötte a közönséget, melynek soraiban ismét megjelent legidősebb katona-bajtársunk v. Magyarosy Sándor vezeds. családjával együtt. Majd vázolta a cső. testület felállításának szükségességét és rátért annak nehéz, felelősségteljes szolgálatára, a két háború közötti időben történt korszerű fejlesztésére, mellyel világviszonylatban is a legelső közé emelkedett mint közbiztonsági szerv. Meghatódva emlékezett meg a testületnek a 2. világháborúban tanúsított hősiességéről, következtében elszennvedett közel 70 százalékos veszteségéről, amit a megmaradottak szét-szóródása, otthon az üldöztetés, a hazától távol pedig az emigrációs évek követtek.

A nagyhirű testületet az 1937-es moszkvai kongresszus intézkedése következtében egy 1945-ös kormányrendelet megszüntette, de a vörös

vihart túlélőkben megmaradt annak szelleme, mely volt tagjait ma is összeköti. Ennek eredménye lett az itteni hivatalos elismerés — a charter —, amit 10 évvel ezelőtt, mint elsők a Vasfüggönyön innen, „Magyar Csendőrök Családi Közössége” név alatt kapott, illetve szerzett meg a Clevelandban élő csendőr csoport. Nagy szó volt még akkor ez az elismerés, hiszen tudjuk, hogy az idevaló beutazásunk évekig húzódott, mert a vörös propaganda csak mint terrorista szervezetet és apagyilkosokat emlegetett bennünket.

Kihangsúlyozta, hogy alapszabályaink értelmében a M. Cs. Cs. K. minden más egyesülettől és szervezkedéstől független, hazafias, politika-mentes közösség, amelyik azonban — kölcsönösség alapján — támogat minden magyar célért küzdő, becsületes és törvénytisztelő antibolsevista egyesületet. (Ez egyben nyílt válasz azoknak is, akik függetlenségünkben kételkednek! Szerk. biz.)

Azután felsorolta az évenkénti rendezvényeinket, melyeknek tiszta jövedelmét elaggott, beteg, sokgyermekes cső. bajtársak segélyezésére fordítjuk, — most már jórészt hazaküldve — mert ott a legnagyobb a szükség.

Kérte, hogy mindenki fáradozzon magyar fajtánknak a jelen és jövő szörnyű veszedelmén való átmentésén és tegyen meg mindent úgy is mint hazafi és úgy is mint szülő, hogy az ki ne pusztuljon!

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a Cs. Cs. Közösség titkára a csendőrség ellen egy otthoni újságban megjelent otromba, hazug támadást utasított vissza a nyilvánosság előtt. Majd Dohar István bajtársék Anna leánya szavalt egy Tompa és egy Ady verset. Jó érzés volt hallani az itt született leánykának tökéletes magyar kiejtését, hibátlan szavalatát. Csak gratulálhatunk úgy neki, mint a szüleinek. A Cs. Cs. K. egy lelkes barátja Jaczkovics Lajos gitár-kísérettel magyar nótákat énekelt mindenki nagy tetszésére, majd Nagy János bajtársunk a saját csendőr-életéből vett humoros cigányhistóriákkal szórakoztatta a közönséget.

Itt mondunk köszönetet v. Temesváry Gerő ezds.-nek, aki a 10. évfordulónk alkalmából a Magyar Vitézi Rend nevében meleg szavakkal köszöntötte a testvér bajtársi közösséget és egy szinpompás csokrot nyújtott át az elnökünk feleségének.

Méltán mondhatjuk, hogy a megjelentek egy kellemes est benyomásával távozhattak. Minden dicséretünk a rendezőké és szereplőké!

Másnap, azaz vasárnap, Közösségünk alapításának 10. évfordulója alkalmából ünnepélyes szentmise, illetve Istentisztelet volt a szent Imre r. kath. és a West 32. utcában lévő magyar ref. templomban. Az előbbiben ft. Karpi Ferenc plébános, az utóbbiban nt. Elek Áron emlékezett meg a volt m. kir. csendőrségről és a Családi Közösségünkről.

* * *

Családi Közösségünk ez évben eddig 2 igazgatósági gyűlést is tartott. Az elsőt jan. 19-én, melynek főtárgya a szilveszteri estünkkel kapcsolatos elszámolás volt; a második máj. 10-én, melyen az időszerű folyó ügyeket tárgyalták le az Igazgatóság tagjai. Ez a gyűlés döntött véglegesen a június 9-re tervezett Máriapócs-i kirándulás ügyében is. Ez alka-

lomma 25-25 dollár segélyt szavaztunk meg a Burg Kastl-i magyar gimnáziumnak, a clevelandi Tankönyv Bizottságnak és a clevelandi Magyar Athletikai Clubnak.

Detroiti bajtársaink február 17-én tartották meg az ezévi csendőrnapi emlékestet a Magyar Házban, amelyre igen szépszámú közönség gyűlt össze, hogy megjelenésével, illetve szerepléssel újból kifejezésre juttassa együttérzését a Testületünkkel.

A változatos műsort nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadta a közönség. Az emlékbeszédet v. G. B. bajtársunk tartotta, majd utána szavalat, énekszámok, zongora és magyar táncok következtek. Úgy ez, mint a hideg és meleg ételekből állott vacsora, mindenki meglegedését váltotta ki.

* * *

Argentínában élő csendőr bajtársaink Buenos Airesben április 6-án tartották meg a csendőrnapi ünnepi vacsorájukat. Ez alkalommal a Magyar Ház nagytermét teljesen megtöltötte az ünneplő közönség.

A csoport elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd megemlékezett Besenyi Károly örgy. és Zákó András vörgy. elhunytáról. Majd közölte, hogy otthon sinylődő bajtársainknak karácsonyra küldött \$ utalványokat a címzettek idejében megkapták és felolvasta a megajándékozottak köszönő leveleit.

* * *

PIKNIK. Családi Közösségünk június 9-én, vasárnap, egy egész napos kirándulást rendezett a Clevelandtól 35 mérföldre lévő Máriapócs magyar alapítású kegyhelyre. Utvonal: a Warren felé vezető 422-es. Auburn községben kettős kanyar, majd kettős tó, amelytől még 5 mérföldre van az elágazás a kegyhelyre, amit nagy tábla jelez. De biztonság kedvéért azt egy nyillal ellátott hatalmas csendőrpárolis jelezte az utasoknak.

A kegyhely területe 48 aker, gondozott, gyönyörű park, nyílt, de fedett kápolna, sok művészi szobor, vendéglő, a kedves Flóra nővér vezetése alatt. A nála előzetesen megrendelt ebéd (\$1.75) bőséges, magyaros, kitünő volt. Ugyanott sör és mindenféle üdítő ital is kapható.

11 órától már érkeztek az autók az összetartó csendőrökkel és bárátaikkal. Kedélyes sörözés mellett telt az idő, a gyerekek a hatalmas területű pázsiton kedvükre játszhattak. Az ebédnél elnökünk üdvözölte a társaságot.

4 órakor a szabadtéri kápolnában dr. Bobák Sándor tisztelendő atya magyar-nyelvű istentiszteletet tartott, prédikációja mindenkire mély benyomást tett. Igazi magyar együttérzéssel méltatta a csendőrség önfeláldozó szolgálatát békében és háborúban. Napszálltakor, mielőtt oszlani kezdett a társaság, közkívánatra megszületett a határozat, hogy ezt a kedves, fesztelen összejövetelt az ősz elején megismételjük. Erre annak idején rövid meghívót küldünk majd szét.

Megemlítjük, hogy onnan 3 mérföldre igen jó fürdési lehetőség, strand van.

Legyünk ott minél többen a következő pikniken!

„ELVESZETT EGY EMBER”

Az „Ország-Világ”, a Magyar-Szovjet Társaság hetilapja m. évi 39. sz. került egyik — sok évet orosz rabságban töltött — bajtársunk kezébe, aki e lap Somló Zsuzsa nevű munkatársának fenti című cikkére válaszol.

Kedves Zsuzsa!

Az „Ország-Világ” c. magyarországi lapban megjelent fent idézett cikkének minden sorát nagy érdeklődéssel, reménykedve olvastam. Látom, hogy Ön és a „Szülőföldünk” is milyen nagy gonddal és odaadással viselik szívükön az emigrációban nehéz sorban élő, elkallódott, vagy eltűnt magyarok sorsát

Én is, távol a hazámtól, idegen országban emigráns vagyok. Gondolva, hogy szépet — igazságos szavakat — tényeket meríthetek elbeszéléséből, amelyekkel megnyugtathatom lelkelem háborgását, tanulmányoztam cikkét.

Sajnos kedves Zsuzsa, kénytelen vagyok úgy válaszolni, hogy azzal lelkiismeretét kissé felrázzam, mert megnyugvást írásában nem találtam.

Ez a cikk is ködösítés. Mint minden hasonló cikk, ez is a feledés homályába akarja utalni a magyarországi 56-os eseményeket, amikor is sok-sokezer ártatlan — a fiatalság színe és virága — mártír halált halt Hazájáért és a Szent Szabadság eszményéért. Nem akarták a szovjet rabszolga-jármóban húzni az igát, vagy júdás-pénzen árulni a Hazát.

Hát ezek nem elveszett emberek? Erről miért nem írnak tiszta igazságot? Inkább mellékutra térve hirdetnek — már elcsépelet — tévtanokat.

Igaza van abban Zsuzsa, hogy nagyszerű érzés a hazáról jött hangot hallani, mely kapcsolatot teremt a távoli hazával... de csak akkor, ha az amit mond, sugároz, vagy ír, szintiszta igazmondás, nincsenek hátsó gondolatai s nem ködösít! Nem tartalmaz szennyes, rágalmazó kijelentéseket, s nem fröcsköl vad dühében eszeveszett vádakot.

Látja, itt a hiba a rádió „Szülőföldem” adásában is. Csupa propaganda, ámitás, lélekrontás. Egyoldalú, s mindig egyazon lemezét forgatja, s ha valami nem tetszik neki, gorombán vádol, rágalmaz, vagy lekicsinyel, mert — ugye — egyedüli üdvözítő hit csak a rendszer „igéje” lehet.

Higye el, mi sokkal öntudatosabb emberek vagyunk, mint az otthoni sok talpnyaló és mindenek fölött magyarok!! Magyarok, akik hazánk sorsát és a Szent Szabadságot tekintjük első és legfontosabb tényezőnek!

Cikkében a lap 23. oldalán egy levelet tesz közzé, melyet nem cáfol, tehát ezzel elismeri, hogy az abban foglaltakkal egyetért. A levélben ez áll: „Magyarországon mindenkinek egyforma jogai vannak és aszerint élnek, ahogy dolgoznak. Ott nem bánthatja az ur a szegényt, mert nincs is úr, vagyis mindenki úr és nincsenek szolgák... szeretnék egy ilyen országban élni...”

Engedje meg, hogy erre a következőkben adjam meg a feleletet.

Egy ilyen — békésnek leírt — mindenkinek egyenlő jogokat biztosító Magyarországra én is szeretnék visszamenni és ott élni! De...

Sok évet töltöttem szovjet hadifogságban. Munka után, s minden ugynevezett szabadnapon éveken át fejtágító — agymosó — tanfolyamokon tanultuk a rendszer igaz, üdvözítő igéit! De végre nekünk is megnyílt a rabság kapuja, s azt mondták, hogy hazamegyünk, mint jól átképzett „antifa” emberek.

Maga nem tudja elképzelni azt a boldogságot, amit a szabadulás ígérete jelentett nekünk. Újra otthon lenni, szabadon élni, viszontlátni a családot! Ezzel a mérhetetlen lelkesedéssel ültünk vonatra. De azután... Záhonyán... mit tesz Isten! Az átrakodásnál megszámláltattunk mint a vásárra szánt jó igavonó állatok, s elől-hátul a szadista ÁVÓ-sok mint hajcsárok tereltek minket, mint a barmokat a magyar vagonokba. Azután... szomorú magyar tájakon ment a gőzös... ment velünk Budapestre. Itt kirakodtunk a semmitérő rongyainkkal... s bent találtuk magunkat a Mosonyi-uti volt rendőrlaktanyában. Azt mondták, csak pár napig leszünk itt, az irataink elkészítéséig, utána mehetünk haza a családukhöz. Ismét reménykedtünk, hiszen az a pár nap ennyi év után már csak könnyen elviselhető ráadás... de újra csalódtunk! Habár tudhattuk volna, hogy gátlás nélkül, rendületlenül hazudnak. Ettől kezdve azután megint évekig jártuk a Kálváriát. De, hogy miért, arra sosem kaptunk feleletet. Még a családuknak sem tudott róla, hogy visszaérkeztünk! Akik pedig megpróbáltak a külvilággal, vagy családjukkal érintkezésbe lépni, annak súlyos következményei lettek! Egy „szabad” országban még az is tilos volt!

A Mosonyi utcából igen kemény bánásmód, valamint ujjnyomat és fényképezés után — mintha rablógylkosok lettünk volna — ezer egynéhányan Kazincbarcikára, a többsoros dróttal és őrtornyokkal körülvett büntetőtáborba kerültünk, ahol megérkezésünkkel csak krumpli és kukoricaföldek voltak. Azok helyére sok véres verejtékkel — szadisztikus bántalmazások közepette — építettük fel az ország egyik legnagyobb vegyipar-gyárát, mi rabok! Ezen idő alatt sok bajtársunk pusztult el, kiknek sirját sem tudjuk, vagy úgy eltűntek a süllyesztőben, hogy többet hírt sem hallottunk felőlük.

Látja, itt is elvesztek emberek! Eltűntek, s csak a hozzátartozók sóhaja, imái szólhattak utánuk. Más ugyan ki törődött velük?

Kérdem, lelkiismeretére apellálva, hol volt itt a jog? Ítélet, végzés, s minden indokolás nélkül — ököljog alapján — büntető munkatáborba internáltak nehéz munkára sok ártatlan embert, mint ingyen munkaerőt. Pedig, ha bármely személy, vagy intézmény hatalmat gyakorol embertársai felett, annak tudnia kell a Kor Szabadság Alapokmányát, az emberi jogok deklarációját, amit 1948 decemberében az Egyesült Nemzetek közgyűlésén elfogadtak.

Ha már itt tartunk, ezzel kapcsolatban felhívom figyelmét két szakaszra, amelyik félreérthetetlenül kimondja:

14. szakasz: Mindenkinek joga van bármely országot elhagyni, beleértve sajátját és visszatérni hazájába.

19. szakasz: Mindekinek joga van véleményét szabadon kifejezni.

Az előbbire egy mostanában történt esetet hozok fel. A határon átmenekülni akaró F. Antal esetét, akit a határőrök szitává lőttek. Ennek a szerencsétlen magyarnak — s még néhány hasonlóknak — meggyilkolása az otthoni rendszer morális válságának szomorú bizonyítéka, mert ahol csak gyűlölet tanyázik, s a nevelés az embervadászatban kulminál, ott a légkör embertelen, s ott csak létezni lehet, de élni nem!

Itt is elveszett egy magyar élet... nem gonudolja?

„Nincs úr és nincs szolga — mert mindenki úr...”

Ha ez így volna, jó lenne! A hiba megint csak az, hogy otthon mindenki szolga, fizikai és lelki terror alatt áll. Az újonnan alakult párt arisztokráciája pedig félelmetesebb hatalmat gyakorol a „szolgák” felett, mint a régi urak, anélkül azonban, hogy az írott törvényeket, jogokat szem előtt tartaná. Otthon bizony ezek az „urak”!

Erre vallanak a hajánál fogva „előírányzott” kirakatperek, vádak, ítéletek. Bár Bognár professzor a Magyarok Világszövetségének elnöke (mi alapon??) arról beszél, hogy a rendszer kifejlesztette a humanista és demokratikus vonásokat és bírja a dolgozók többségének bizalmát és támogatását.

Ha ez így van, miért nem tűzik ki és emelik törvényerőre a szabad választásokat és miért nincs szabad szólás- és vélemény-nyilvánítás? (19. sz.) Miért vannak otthon jogtalanul bebörtönzve politikai, s még ma is az ország határain tulra hurcolt foglyok?

Mondta azt is professzor úr, hogy „az új helyzet abban sommázható, hogy az emigráció zöme és az anyaország között bizonyos érdekközösség alakult ki, amely fundamentális kérdésekben az akcióegység jellegét ölteti...”

Ezt, azt hiszem a professzor úr maga sem hiszi komolyan, ezzel csak magát és az otthoni közvéleményt ámitja és ködösíti!

Megnyugtató érzés, hogy a szabadföldön élő magyarság egysége — mely független minden párt és napi politikától — a közös, nagy nemzeti célok szolgálatában mindjobban összekovácsolódik. Ez az egység a világ minden táján csupán azt akarja, amit már az idézett 14. és 19. szakasz mond, s az 56-os szabadságharc tiszta eszményének programján állva, kitartó munkával, rendületlenül bizunk országunknak a szovjet vazallus járma alól való felszabadításában! A hidépítést csak ez alapon tudjuk elképzelni és megvalósítani az otthon is ezt vallókkal, s ezt az örvendetes folyamatot ma már sem a gáncsoskodók, sem az opportunisták nem tudják megállítani, még a hazulról irányított és jólfizetett bomlasztók és ékverők igyekezete dacára sem.

Cikkében még egy nagy, alapvető tétel van, amely igaz! Idézem:

„...leginkább az hal meg, aki reményét veszti, aki lélekben pusztul el, s már arra sincs ereje, hogy megfogja a kezét, amely felemelné...”

Ez így is van! De mi nem veszítettük el a reményünket, s az töretlenül ma is megvan és éltet bennünket, hogy elérjük céljainkat! Az Önök felénk nyújtott véres keze nekünk pedig nem kell!

Hitünk adja az erőt, a kéz pedig amelyik felemel és vezet, az a magyar szent szabadság tiszta eszménye, hazánk felszabadítása!

Ez a mi hitünk! Az 56-os deklarációban foglalt szabad Magyarország.

Hinnünk kell a népek önrendelkezési jogában, mely a magyar népet is megilleti. Hiszünk az emberi jog adta szabad szólás- és véleménynyilvánításban, az erkölcsi rendben és az Ember méltóságában! Mert ember és ember között nincs különbség és ennek alapján el kell ítélnünk minden vallási, faji, politikai, vagy más üldözést, így a koncentrációs táborokat, legyen az vörös, vagy barna, Auschwitz, Recsk, vagy Kazincbarcika, de ugyanúgy az osztályharcot, az elkopott kommunista doktrínákat is.

A cikkét azzal zárja, hogy: „...sokan vannak olyanok is, akik már soha nem jönnek, soha nem jöhetnek haza...”

Ez sajnos így van, s igaz... sok magyar veszett el és fekszik idegen földben... de az is igaz és szomorú, hogy sok ártatlan magyar jeltelen sirja van odahaza is... ki tudja merre? Ki tudja, hol?... melyre a családja sosem kap választ, mert még az emléküket is tilos ápolni!

Bizony, sokan vagyunk, akik ebbe a rendszerbe nem kívánunk hazamenni...! Majd... ha törekvésünk, munkánk, jószándékunk a magyarok Istenénél is meghallgatásra talál...

Végezetül még egy kérdést intézek Önhöz, Zsuzsa.

Láttam sok-sok száz és ezer magyar asszonyt és lányt, akiket 45-ben és 56-ban a Szovjetunióba hurcoltak. Ezek ott bányákban, egyéb munkatáborokban, vagy terhes brigádokban vasúti sinek mentén krampácsolva dolgoztak. Mondja Zsuzsa; ha Ön ezek között a nehéz testi munkát végző, lerongyolódott, éhező és meggyalázott magyar nők között lett volna, — vagy csak ha bele tudná képzelni magát ezeknek a nyomorultaknak a sorsába — irt volna-e ilyen, vagy ehhez hasonló cikket az „Ország-Világ”-ba, vagy más lapba — annak a rendszernek a támogatására, amelyik ezeket a szerencsétleneket parancsra kiszolgáltatta ezeknek a minden emberi érzésből kivetkezett fenevadaknak?

Zsuzsa! Ha magából nem veszett volna ki minden magyar és emberi jóézés, biztos vagyok benne, hogy ezt a cikket nem tudta volna megírni!

sy-ky

HALOTTAINK

Türelemmel viselt hosszú szenvedés után ez év január 6-án meghalt Buffalóban dr. FUSZENECKER István m. kir. csendőr százados bajtársunk, Közösségünk rendíthetetlen lelkes hive, alapító tagja.

Mint az 1939-es évfolyamba sorolt cső. tiszt, különböző beosztásokban teljesített szolgálatot, legutóbb mint egy küzdő cső. század parancsnoka. Ezen beosztásában Ujvidéktől Szombathelyig vitézül küzdve érdemelte ki a Magyar Koronás Bronz Érdemérmét — hadiszalagon kardokkal — és tulajdonosa volt a Közelharc Jelvény II. fokozatának.

Mélyérzésű, igaz magyar csendőr maradt az emigrációban is, aki mintaképe volt a hűséges bajtársnak. Magánéletében kellemes modoru, jellemes, jó barát, a végletekig kitünő, udvarias házigazda, megnyerő egyéniség.

A búcsúztatót v. H. I. bajtársunk mondotta, abból idézzük az alábbiakat.

„... a legnehezebb gyári munkát vállaltad, hogy támogathasd a vörös pokolban élő szeretteidet, s a menekült magyar kultúrát... könnyes szemmel állunk koporsód mellett, s búcsúzunk a legjobb, legnemesebb katona és csendőr bajtárstól! Lelked valahol a Tejúton már csatlakozott Csaba Királyfi szellem-hadseregéhez, hogy lengő kakastollal ott is az élen menetelj, ha üt az óra rajongásig szeretett Hazád, a kárpátmedencei magyar birodalom felszabadító harcában!... az eljövendő szent Magyarország égboltján ragyogó csillagok között, a Hadak Útján majd találkozunk!”

Kedves, mosolygós, jó „Fuszi Pista”, a viszontlátásra!

* * *

Szerény gyászjelentés hozta a szomorú hírt, hogy otthon 85 éves korában meghalt BUDAY Andor ny. á. cső. ezds. bajtársunk. Hosszú — 33 évi — csendőrségi szolgálatának utolsó éveiben a szegedi cső. ker. parancsnoka, melegszívű bajtárs és előljáró volt. Deportálása után egy pest-környéki faluban, egyetlen földes szobában, feleségével 13 éven át élte nyugdíj nélkül az otthoni csendőrsorsot, amit panasz nélkül viseltek.

Özvegyének mély részvétünket fejezzük ki!

* * *

Késve kaptuk a hírt, hogy svédországi emigrációban a m. év júniusában váratlanul meghalt egyik régi jó bajtársunk, MALOMSOKY László ny. á. szds.

56-ban kényszerült a hontalanságba, ahol szorgalmával, nagy akaraterevével rövidesen szép pozíciót szerzett magának. Élt 71 évet.

* * *

Meglepetésként ért a hír, hogy a 79 éves kora dacára is töretlennek hitt FINTA József altábornagy, a m. kir. cső-ség és rő-ség volt főfelügyelője, Magyarországon a közelmúltban elhunyt. 10 évre volt elítélve, amit — egyik rabtársa közlése szerint — örökké bizakodó hangulatban, megadással szenvedett át. Vitéz katonát, minden tekintetben kiváló embert és rendíthetetlen hitű magyart veszítettünk el benne.

Ez év május 2-án ismét itthagytott egy harcos bajtársunk. A hollandiai Utrechtben meghalt v. KARSAY Jenő cső. alezredes, az I. világháború többszörösen kitüntetett tisztje, lelkes csendőr, jó bajtárs.

1918-ban lépett át Testületünkbe, ahol rendfokozata szerinti beosztásokban — így legutóbb mint a debreceni cső. kerület segéd tisztje — működött az összeomlásig.

Az emigrációban előbb Grázban telepedett le, ahol egyik alapítója volt a cső. asztaltársaságnak és ott indították el a Bajtársi Levelet is, amit az utóbbi évekig ő maga szerkesztett. Grázból Bregenzbe, onnan Utrechtbe vándorolt, ahol a kérlelhetetlen sors elragadta 72 éves korában.

* * *

Mély szomorúsággal értesültünk, hogy a m. év dec. 30-án, Clevelandban hirtelen meghalt NYILAS Ferenc volt országgyűlési képviselő. Ezt megelőzőleg mint főszolgabíró, majd vármegyei főjegyző 27 éven át szoros kapcsolatban volt a m. kir. csendőrséggel. Testületünknek nagy tisztelője, Családi Közösségünknek pedig igaz barátja volt.

Az elhunytban Nyilas Iván cső. szds. édesapját, dr. Deme Károly orvos őrnagy pedig apósát gyászolja.

A mélyensujtott hozzátartozóknak őszinte részvétünket küldjük!

Halottaink nyugodjatok békében!

†

HŐSÖK NAPI MEGEMLÉKEZÉSÜNK

Miként az elmúlt években, úgy az idén is, csendőr bajtársaink a Vitézi Rend rendtársaival közösen feldíszítették a clevelandi temetőben nyugvó csendőrök és vitézek sírjait.

Minden bajtársunk sírján ott volt a kis amerikai és magyar zászló, azonkívül egy nemzeti szalaggal átkötött kis virágcsokor is.

„Északamerika Magyar Hangja” rádióállomáson a Hősök-napi megemlékezést ezuttal is elnökünk tartotta.

* * *

A MAGYAR KATONAESZMÉNY SZOLGÁLATÁBAN

Ez év június 16-án lélekemelő ünnepség színhelye volt Cleveland.

Ezen a napon tartották a Magyar Vitézi Rend tagjai zászlószentelési ünnepélyüket, áldoztak hőseink emlékének és emlékeztek a nagy magyar katonakirályról, Szent Lászlóról. A jólsikerült ünnepségre messze vidékről is érkeztek a Renddel együttérző vendégek.

Részletes leírást a következő számunkban fogunk hozni.

* * *

Kiegészítés. Az E. É. 17-18. sz. 11. és 12. oldalán foglaltak kiegészítésére közöljük, hogy IZMINDI Sándor cs. törm. sírja a Westpark temető Section 27, Lot: C., Tier 5., No. 6 alatt van.

A magyar nemzeti emigrációnak újból súlyos gyásza, szinte pótolhatatlan vesztesége van. Folyó évi március 13-án, Münchenben hirtelen elhunyt reszneki Zákó András vezérőrnagy, a M.H.B.K. központi vezetője.

Vele egy bátorlelkű, szerény természetű és kimagasló egyéniségű vezető, minden jószándékú honfitárssal szemben megértő és melegszívű bajtárs, egy igaz magyar távozott sorainkból, aki súlyos betegen is, életének utolsó percéig izzó magyar szívvel szolgálta az elnyomott Haza szabadságának ügyét.

Azt a meleg bajtársi jó viszonyt, mely közte és a Csendőr Családi Közösség között fennállott, mutatja a megalakulásunk 10. évfordulójára küldött alábbi üzenete is.

„BAJTÁRSÁK! Hagyományos ünnepnapokon, melyen testületi szellemeteknek hódoltok, szívem teljes melegével és szeretetével köszöntelek!

A kemény és mostoha, de annál ragyogóbb magyar történelmi sors szétszórt bennünket a nagyvilágban. Mi azonban változatlan hűséggel álljuk a harcot népünk és a magyar föld szabadságáért. Küzdünk a pusztulásra ítélt elszakított véreinkért, küzdünk az annyi magyar vérrel áztatott elrabolt és elloptott ősi jussunkért, a magyar területek visszacsatolásáért.

Bajtársak, az út még hosszú és súlyos, amíg elérkezünk oda, amikor jogainkat kivívhatjuk. Azonban éppen az utóbbi évek és hónapok eseményei mutattak példát arra, hogy elszántsággal kétezeréves történelmi jogokat is érvényesíteni lehet, nemhogy egy félszázadosat! Ellenfeleink és a közömbös nagyvilág éppen ezt az elvet vitatta. Mondván: a föld azé, aki rajta él és akinek birtokában van.

Ez adjon erőt és kitartást valamennyiünknek és segítse elő minden becsületes magyar összefogását e harchoz.

Bajtársak, ünnepnapokon — mely e harci elszántság egyik szép kifejezése — ki kell emelnem, hogy az áldozatos harcban példát mutató jártatok elöl. Ezért fogadjátok a többi honvéd bajtársatok őszinte elismerését is!

Járjátok a magyar becsület és hűség útját továbbra is sok sikerrel, vitézül, a Hazáért mindhalálig!”

Családi Közösségünk külön gyászjelentésben emlékezett meg annaka bajtársunknak haláláról, aki a M. Kir. Csendőrség őszinte tisztelője és Családi Közösségünk igaz barátja volt.

Az MHBK központi munkatársai és a németországi főcsoport vezetősége „szomorúságtól fájó szívvel” búcsúzik gyászjelentésében a 2 évtizeden át volt Központi Vezetőjétől.

Külön „Búcsúztatót”-t adott ki az 1916. évben felavatott honv. hadapródiskolát végzettek nevében Csepi Béla bajtársunk is.

Legyen nyugodalma békés!

„CSENDŐRÖK”. Alig tudunk róluk valamit. Kegyetlen emlékek el-elmerül a mindent eltemető multban. Hazánkban a 48-as szabadságharc leverése után vezényeltek először csendőrezredeket.

A panduroknak a vármegye — vagy város — területén volt csak hatalmuk. Tisza Kálmán miniszterelnök a csendőr intézményt visszaállította 1881-ben.

Kezdetben a Bach-korszak csendőreinek emléke miatt alig akadt jelentkező. De már 1887-ben, mivel jól fizették őket, válogathattak a jelentkezőkben... Csak a szegényparasztok fiai álltak be... A nyomorúságból kitörni vágyó rosszfajta karrieristák mentek csendőrnek. Csak a testi erőt, ügyességet, gátlástalanságot tekintették erénynek, s nem a finom érzést és a műveltséget.

A legény, ha csendőrnek ment, rendszerint megszakította szüleivel a kapcsolatot. Nősülni nem lehetett, csak sok évi szolgálat után, akkor is különös kegyből és kaucióval. Ezért módosabb parasztlányokat igyekeztek elvenni. Nem mindig mentek hozzájuk ilyen lányok. Se család, se rokonság, se művelődési lehetőség, csak a szolgálat rideg, embertelen szelleme. Így sikerült ezeket... saját szülőnépük elleni janicsároknak nevelni. A kormány vak eszközei, arató, stb. sztrájk leverői. Választások a kakas-toll árnyékában... Horthy ellenforradalma is csendőr segédlettel konszolidálódott. Üldözték a kommunistákat, szociál demokratákat, s mindenkit, aki a haladás érdekében meg mert szólalni. Csendőr segédlettel deportált a Sztójay kormány több mint 400 ezer embert. Csendőrök szolgálták ki az örjöngő Szálasit is. Ez volt utolsó rémtettük... Nyugatra menekültek, szétszóródtak... az itthonmaradottak és hazaszivárgók méltóan meglakoltak bűneikért...”

Ezt a „hü történelmi leírást” 4 fénykép egészíti ki.

1.) Aláírás. „A csendőrök bűnüldöző szerepe csak kisebb bűntényekre korlátozódott. A komolyabb nyomozásokat a rendőrség végezte. Képünkön: házkutatást végző csendőrök.” (A képen egy ház bejárata előtt, a lépcsőn áll egy jőr., tőlük jobb és balra 1-1 lengyel-bundás polgári egyén. Házkutatásnak nyoma sincs). 2.) Egy remek csendőr-mellkép, tollas kalappal, kifent bajusszal. Aláírás nincs. 3.) „A turai választás”. (Egy jőr áll egy ház előtt, körülötte békés polgárok). 4.) „A csendőrök nemigen keveredtek egyszerű parasztokkal. Összejöveteleiket, mulatságaikat külön rendezték. Képünk egy csendőr bankettéről készült.” (A kép egy ház udvara. Előterében egy tiszt egy felszerelt cső-rel beszélget. Hátrább 1 asztal, azon 2 szódásüveg, két alak ingujjban matat valamit az asztalon, hátrább még 3 kalapos és 2 hajdonfős cső, látható).

Bajtársak, ítélje meg mindenki maga ezt a sűrített hazugságot. Külön magyarázat nem kell hozzá.

Így fertőzik ma otthon az ifjúságot!

KÖZÉRDEKŰ HIREK

— A szovjet hadsereg létszáma több, mint 3 millió. Ebből — állítólag csak — 4 ho. állomásozik Magyarországon. Nemzeti jövedelmük 14-17 százaléka katonai kiadás.

— Újabb ismét letartóztattak néhány ref. egyházi vezető személyt.

— Folytatódik a magyar népiártás! Százezer fiatal 16-26 éves leányt és fiút „szerződött el” a sátáni Kádár-kormány a környező „szociálista” országokba egyelőre 3 évre. Az első többezres transzportok már ez év elején el is indultak.

— Újabb mozgalom az ingyen tulorázásra! „Kerékpárt Vietnámnak!”

— Közvéleménykutatás Lengyelországban. Kiket szeret a lengyel nép? 1.) Franciák, 2.) Magyarok, 3.) Szovjet.

— A legutóbbi hivatalos számlálás szerint az európai menekült táborokban jelenleg még 1653 magyar tartózkodik.

— „Ítélet” című film készül Dózsa Györgyről. Vajon ebben is szerepelnek majd kakastollas csendőrök? Az eddigiek szerint feltehető!

— „Szovjet Kárpátalja Magyarországra”-ról írt beszámolót F. Nagy István. E szerint Ungváron 1944 okt. 27-én. a „felszabadulás napján” nyílt meg a fejlődés lehetősége. A munkásgyűlésen a város lakossága kéréssel fordult a szovjet kormányhoz, hogy Kárpát-Ukrajnát egyesítsék Szovjet-Ukrajnával, mert megelégtették a lenézést, becsapást, didergést és a csendőrpofont...

— Szinte már kómikus, hogy Magyarországon eltűnt a fokhagyma! Tavaly még 10-12 Ft. volt 1 kg., az idén már 28... lenne, de nincs. A maszekoknál azért néha kapható 58 Ft.-ért.

— Megkönnyítették a Romániába — Erdélybe — való utazást. Nem szükséges vízum, sőt mint hírlík, meghívó-levél sem.

— A jugó belügyi szervek visszatoloncolják a menekült magyarokat és „a felelősségre vonás nem marad el” közli a csongrádi főügyész.

— „A harc — otthon — nem a kommunizmus megvalósításáért hanem kizárólag a hatalmon lévő személyek pozíciójának védelmében folyik... Nyomasztó a kiszolgáltatottság érzése... az ellenőrzés módjai finomodtak... ma már nehéz felismerni a besúgókat... a hivatalos tolmács beépített ember... a nyelvtudással rendelkezőket a külföldiek ellenőrzésére állítják be...”

— A családi pótlék emelése és a gyermekgondozás kiszélesítése következtében — csekély mértékben, — emelkedett a születések arányszáma.

— Gyengén gazdálkodott a termelészövetkezetek 40 százaléka 1966-ban, közli a Statisztikai Szemle.

— Január 22-én, 89 éves korában meghalt Shvoy Lajos megyéspüspök, Magyarország legidősebb főpapja.

— Fordított világ!! A TSZ-ek melléküzemi tevékenysége, hogy iparcikkeket gyártanak. Viszont pl. a Kiskunságban a Ganz-gyáriak segítettek a kukoricatörésben.

— Radványi János, disszidált washingtoni magyar ügyvivő a LIFE magazinban leleplezte Péter János külügyminiszter „blöfföléseit”.

— Egy lengyel folyóirat közöl egy titkos felmérést, mely szerint szovjet javító munkatáborokban a 200 ezernyi lengyel foglyon kívül még 50.000 más nemzetiségű — nem orosz — is őriznek, köztük sok magyart is.

— McNamara, volt USA hm. közli, hogy 1965-ben 420, 66-ban 730 millió, 67-ben 1 milliárd értékű hadianyagot szállított É. Vietnámnak a szovjet és csatlósai, köztük Magyarország is.

— Magyarországon a múlt évben megszűnt 8 város, alakult újabb 5. Jelenleg hazánk 19 megyéből, 68 városból és 3178 községből áll, közli a budapesti rádió.

— Diákcsere. 45 magyar egyetemről és főiskoláról ezer diák utazik a Szovjetunióba, onnan ugyancsak 1000 diák magy Magyarországra — szerintük — termelési és szakmai gyakorlatra. Az előbbieket „kiképzését” el tudjuk képzelni!

— 39 Ft. 20 fill.-be kerül a „reprezentatív drinkbárokban” egy féldeci angol Whisky, Gin. Ez megfelel egy szakmai munkás fél napi keresetének.

— Budapesten hajózási középiskola nyílik, egyelőre 80 diákkal.

— A Keleti pu. előtt, a Baross téren aluljárót készítenek.

— A Magyar Nemzeti Bank engedélyével, minden külföldön élő magyar, tehát emigráns is eladhatja otthoni ingatlanát, ingóságát, vagy elajándékozhatja azt.

— A NSZK-ban 187.000 Magyarországból kiülőzött német él.

— Ezer északvietnámi fiatal kap szakmai kiképzést Magyarországon.

— Katonai díszszemlével, zászlófelvonással, sok beszéddel ünnepelték meg Kádárék a bolsevik forradalom 50. évfordulóját. Delegáció ment Moszkvába, ahol Kádár hódolattal méltatta a vörös hadsereg őket felszabadító harcát.

— 54 ezer érettségizetből csak 12 ezret vesznek fel az idén az egyetemekre és főiskolákra.

— A morvák is mozgolódnak. Egyenrangú szövetségi állama akarnak lenni Csehországnak!

— Ha amerikai nyugdíjas külföldön akar letelepedni, ajánlatos, hogy előbb lépjen érintkezésbe a Soc. Security hivattal.

— A magyar-cseh gazdasági tárgyalások folyamán Kádár alázatos hódolata és hízései hallatára szinte rosszullet fogja el az embert. Az I. világháború gyalázatos árulásai, az elszakított területek, a hazátlanná vált honfitársaink százezrei már mind a múlté? Ő mindent felejt? Mi nem!

— Budapesten — a külföldi turisták miatt — alig látni orosz katonát. Legközelebbi állomáshelyük Rákoscscsaba külső határában van.

— Hazánkban katasztrófális méretű ez évben a szárazság.

— Változnak az idők! Egy cseh író cikke megjelenhetett egy prágai lapban, a sztalini idők borzalmairól.

(Részben FE-től)

VÉLETLEN TALÁLKOZÁS

Vagy: Csendőr, ne higj senkinek!

Pattogó vezényszavak: „Feküdj... fel... dobás... hajrá!” Ropog a gyakorlótöltény, amibe néha 1-1 kipróbálásra kiadott Goldman féle ketős-gyujtós-csapódó kézigránát reccsenése is belevegyül, zeng az erdő!

Bizony, nehezebbre esik az öregedő tthts-eknek és a mégidősebb néhány szakaszparancsnoknak az átképző tanfolyam, aminek gyakorlati részét S. város É-i szélén levő gödrös-akácós tisztásán tartottuk a 20-as évek elején.

Titokban nézegették is az órájukat, hogy mikor fujja már a gyár a delet, ami nekik a bevonulást, étkezést, pihenést jelentette. De annak is eljött az ideje. Pillanatok alatt ment most a szerelék, célfigurák, rakaszok, gránátok összeszedése, s a kis tisztáson máris menetkészen állt a század, hogy a barakban a kiérdemelt ebéd után rövid időre elnyulhassanak az öreg csontok.

Boldog emlékü jó Bodó Ádám tthts. a kiképzők kemény kötésű gyöngye, meg a másik, ugyancsak szűkebb hazáját, Erdélyt vesztett öreg Bara Márton szolg. vez. tthts., Gyergyótölgyes volt őrsparancsnoka az út szélén velem tartottak.

„Nótát” vezényelt a századot vezető B. hdgy a fáradt, de azért lépést tartani akaró öregeknek, de biz’ az nehezen ment, s a néhány fiatal oktatósegéd által diktált „Főhadnagy úr ha felül a lovára...” dallamára csak itt-ott brümmögött bele egy-egy rekedt „borizű” hang azok részéről, akik itt is ki akarták vágni a rezet, mert azért voltak olyanok is.

Az út a városon kívül még poros, a szélén az árokparton gyalogút. Itt jött velem szembe egy zömök, erős, jólöltözött férfi aktatáskával, karján porköpeny. Kinézésre velem egykorú. Mikor ki akarunk térni egymásnak, összepillantottunk, s a következő másodpercben egyszerre kiáltottuk egymás nevét. Iskolatársak, sport „vetélytársak”, így jóbarátok voltunk a boldog béke utolsó éveiben. Összeölelkeztünk, s míg a század és a két „jobbkezem” tovább haladt, megindult a kérdések sorozata, különösen a részemről. Hol, hogy élsz, mire vitted, háború, tanárok, régi barátok, Lenkék, Arankák, stb., stb. Találkozásunk feletti őszintének látszó örömét kimutatva elmondta, hogy igyekszik haza Rimaszombatba, ahol az anyjával él. Most Pesten járt, ahol a jogra van beíratkozva, mint „mezei ősjogász”. Nincs útlevele, mert a cseh hatóságok bizalmatlanok vele szemben itteni rokonsága miatt, így csak időnként, leginkább csak a vizsgákra, legtöbbszőr ezen az útvonalon — feketén — jön át és utazik Pestre. Ezért szállt le most is itt a vonatról, mert a következő megálló már határállomás. Ezen a környéken, amelyik átszeldelt, vízmosásos, erdős terep, ott megy át a határon ahol, s amikor akar, mint ahogy azt már többször is megtette, s még soha, egyik oldalon sem állították le. Persze „körültekintőnek” kell lenni! Toronyiránt 3 óra alatt Ajnácskőn lehet, ott még eléri a Fülek-Bánréve-i vonatot és estefelé már otthon is lesz. Ez a megszokott útja. Ha tudja, hogy itt szolgálok, már régen felkeresett volna.

Olyan élénken, minden elfogultság nélkül, lelkesen beszélt, hogy eszembe se jutott kételkedni benne. Elmondta, hogy mikor 14-ben bevonult katonának német hangzású neve helyett felvette az édesanyját, így most már nem B..., hanem Cs... János. Öröm tudni, hogy itt élek, legközelebb felkeres.

Meg-megállva útiránya felé kísértem karonfogva, s már jól elhagytuk a gyakorlóterünket is, amikor eszembe jutott, hogy van nekem egy „mellékfoglalkozásom” is, mint jogtalan határátlépőket kíséretetni csendőr létemre. Így aztán üdvözetem küldve ennek-annak, neki pedig szerencsés átkelést kívánva, elváltunk. Elmélázva az ifjúkori emlékeken, igyekeztem haza.

Délután az egyik szünetben az öreg Barának elmondtam az élményeimet. A sok évet ugyancsak országhatáron szolgált, tapasztalt székely megjegyzi a hatalmas ősz bajusza alatt, hogy bátor fickó az illető, amiért fényes nappal ilyenre vállalkozni mer. Az igaz — mondom — de a körülményei ezt indokoltá teszik, no meg mi is jól tudjuk, hogy milyen kezdetleges ezen a nehéz terepen az ellenőrzés, a szerencsétlenül meghúzott határ lezárása. Lehet, hogy itt-ott füllentett is, különösen mikor a losonci 25-ös k. u. k. regimentben véghezvitt haditetteit mesélte... s itt, de csak ekkor ébredt fel bennem valami gyanu... az útlevel hiánya... s a név-változtatás...!

Nocsak Bara — sürgetem — kerítsen nekem gyorsan egy kémgyanusak névjegyzékét! Mikor azután azt kézbevettem, már bizonyos izgalommal lapoztam a B. betűhöz, keresve az eredeti nevét. A jóbarátét, akitől csak nemrég olyan melegen búcsúztam. S mit tesz Isten! Ott van előttem teljes valóságában, hamisítatlanul a valódi neve, B... János! Születési év, hely egyezik. Olyan ritka név, hogy tévedés nem lehet. De mi ez itt utána? Három kereszt, ami azt jelenti, hogy a kémek legveszedelmesebb csoportjába van sorolva. Kétségtelen, hogy ő az. Kiesett a könyv a kezemből, amelyikből csak nemrég egy keresett kém csúszott ki.

Bár kevés kilátás volt azonnali eredményre, de azért a 4 kincstári kerékpáron 2 járort utána küldtem a határ felé 2 párhuzamos útvonalon. Hátha mégis akadályba ütközött, s még ezen az oldalon várakoznia kell? Ugyancsak azonnal felhívtam 3 határszéli őrsöt, majd a szomszédban lévő határőr parancsnokhoz hivatva az ugyancsak közelben lakó „T” kémelháráító tisztet, ott megfogalmaztuk a pontos személyleírást és a történeteket tartalmazó parancsot, amit Miskolcig minden csendőr és határőr őrsnek azonnal kiküldtünk.

Feltevésünk szerint ugyanis — ha nem is itt, mint ahogy ígérte — de idővel valahol ismét át fog jönni, hiszen nem kaphatott „szagot”, ami ettől visszatartaná, ha valótlán is a jogászkodása, amit talán csak ürügyül használ. Talán nem is tudja, hogy nálunk már elő van jegyezve, mert akkor nem lett volna ennyire merész, hogy nappal, itt kísérelje meg az átjutást, ahol — bizonyára tudja, hogy — határőr zlj. pság és csendőség is van. Valószínű, hogy nevét is csak akkor változtatta meg és

szerezett erre jó papirokat, amikor kémkedésre vállalkozott. Sokáig latolgattuk a lehetőségeket.

Este volt már, amikor a 2 járőr — persze eredmény nélkül — bevonult. Elkéstünk, illetve őszintébben, későn kaptam észbe! Ő azóta már a Feled-Rimaszombat-i vicinálison ül és talán szövegezi a megbízóinak szánt monológját, hogy milyen szerencsésen szabadult meg egy magyar csendőr ölelő karjaiból. Talán még külön honorálni is fogják ezért!? A régi barátság és a meglepő találkozáskor tanusított hidegvér és bátor fellépés segítő társává szegődött.

Sok hónap telt el minden nyom nélkül, de a hsz. örsökben ébren tartottuk a fokozott figyelmet. Már úgyszólván lemondunk a reményről is, amikor egyik nap nagy „Hurrá”-val állít be hozzám az azóta hősi halált halt „T” tiszt bajtársam és mondja hogy értesítést kapott Miskolcra. A d-i cső. örs elfogta és a honv. ügyészségnek adta át B... Jánost, a „barátomat”!

Az elfogás körülményeit tudakolva a d-i örs jelentette, hogy egyik határszéli községben mint idegent igazoltatta B...-t az örs járőre. B... elővette igazoló papirjait és kedélyesen, fölényesen felelgetve, azonnal én-rám terelte a szót, akivel fiatal korától jőban van, s akit nemrég meg is látogatott S-ban. A járőrnek csak erre volt szüksége.

Vártam az idézést, a szembesítést, de nem jött. Csak írásban kellett néhány pontra jelentenem, hiszen én a kémkedésről közelebbit nem tudtam.

Beismerő vallomása után — mint később értesültem — 10 évet kapott.

Régi barátom, iskolatársam, mégis csak ideiglenesen sikerült „át-ejteni” a magyar csendőrt.

v—i

* * *

Hozzászólások Sz. B. bajtárs javaslatához.

Az emigrációban élő csendőr csoportok egységes vezetésére vonatkozó, s az előző számunkhoz külön mellékletként csatolt javaslatához már eddig is több értékes hozzászólás érkezett be itteni Cső. Közösségünk vezetőségéhez. Ezek elbírálása, illetve egy újabb kiadvány megszerkesztése, amelyben az eddigi elgondolásokat összesítjük, folyamatban van.

Ezt annak idején el fogjuk juttatni bajtársainkhoz.

Kérjük azonban azon — különösen idősebb — bajtársakat, akiket nem hihető, hogy ne érdekelne ez a fontos ügy, de eddig még nem nyilatkoztak, hogy hozzászólásaikat a M.Cs.Cs.K. 15912 Eleanor Dr. Cleveland, Ohio 44135 USA címre mielőbb küldjék be.

Kérjük, hogy a javaslatot fejezetek, illetve pontok szerint tárgyalják, ami a munkánkat megkönnyíti.

HAZAI ÉVFORDULÓK

Vitéz nagybányai HORTHY Miklós

kamarás, a volt Monarchia hadiflottájának vezénylő tengernagya, Otrantó hőse, a Magyar Vitézi Rend Főkapitánya, Legfelsőbb Hadurunk, 24 éven át Magyarország Főméltóságú Kormányzója

100 éve, június 18-án született a Szolnok-megyei Kenderesen.

Mint kormányzó, óriás felelősséget vett a vállára a legtragikusabb időben.

A hosszú háború alatt legyengült és elszegényedett, az 1918-as forradalom és az 1919-es kommün által lezüllesztett, a Trianonban egyharmadára zsugorított, az ellenségtől teljesen bekerített, s a hadisarctól és egyéb háborús jövátételektől hosszú időre gazdaságilag is megnyomorított Magyarország feltámasztása, talpraállítása és vezetése emberfeletti feladat volt.

A megszállott területekről a magyar tömegek beözönlése, ennek folyamánként a számtalan vagonlakó, a pusztá megélhetésért küzdő szellemi szükségmunkások, az infláció, az engedélyezett 35.000 főnyi toborzott hadsereg felállítása és felszerelése, s mindehhez még a kommün maradványainak felszámolása, csak IV. Béla országújjáépítéséhez hasonlítható.

Ebben a rendezésben erős támasza volt a minden parancs és újra-szervezés nélkül, önmagától visszaállott, s régi szolgálatát ismét felvevő, illetve folytató, azt hűséggel és megfeszített erővel teljesítő m. kir. csendőség, amit ő sohasem felejtett el.

Horthy Miklós forró hazaszeretete és akaratereje megküzdött a mérhetetlen nehéz feladattal. Az antant-ellenőrzés megszűntével és a jövátételek keserves kifizetése után 1933-tól az újjáépített gyáripár és a rendbehozott mezőgazdaság termelése már elérte a békeszínvonalat. A nemzeti szellem fellángolása, a mind erősebb revizionista gondolat, s a kicsiny ország már ütőképessé fejlesztett hadserege a kisantant országainak okozott rossz álmokat. De végre, évszázadok után — megcsonkítva bár, nagy áron — szabad önálló ország lettünk! Sajnos, ezt a nemzeti céljaink elérésére olyan pompásnak ígérkező fejlődést az új viharok szele, majd a II. világháború kitörése állította meg.

Hiába minden! A népek országútja rajtunk visz keresztül és már nem a Kárpátok a magyar határ! A germán és az orosz, két katonailag óriás, csak rajtunk keresztül tud egymáshoz férközni a nagy birkózáshoz. Itt semlegesnek maradni nem lehetett. S mikor már a világ minden népe ellenünk fordult és Amerika is beavatkozott óriási háborús felkészültségével, bekövetkezett a végzet és elbuktunk mi is.

Kormányzónk és vele egész kormányzatunk a háboruba lépésünktől végig csak arra törekedett, hogy ha már — német nyomásra — nem maradhattunk semlegesek, minél kevesebb áldozattal kerüljünk ki a reménytelen háborúból. Különbéke kísérletek, végül fegyverszünet-kérés, de minden hiába! Kormányzónkat mint megbízhatatlant, a szövetségeseink kül-

földre hurcolták, s helyébe az utolsó csepp magyar vérig harcolni kész nemzetvezetés került.

Az egész országon végighömpölygő ádáz küzdelemben elpusztult a nép, pusztult az ország, melynek minden talpalattnyi helyét hősiezen védelmező honvédsége mellett a bevetett cső. zászlóaljok és az elszórt cső. őrsők vérvesztése is igen nagy volt. A magyarság nagy százaléka emigrációba kényszerült, hogy elkerülje a kommunizmus borzalmait.

Kormányzónk is — családjával együtt — az 1957-ben bekövetkezett haláláig számkivetésben élt. De az ő mélységes hazaszeretetével és megingathatatlan hitével, örökké reménykedett hazánk felszabadításában.

Országlása alatt Budapesten kívül mindenütt — így Kenderesen, Gödöllőn, utazásai alatt — a csendőrség biztosította magas személyét. Nagyra becsülte a csendőröket, mert tudta, hogy a magyar falvak fiai, így hűségesekek, megbízhatók, megingathatatlanok. Ezt az érzést ahol csak lehetett mindig ki is nyilvánította., s ezt bizonyítja febr. 14-ének Csendőrnappá deklarálása is.

Azt, hogy hazátlanságában is mennyit gondolt a csendőrségre, az eredetiben meglévő szöveg szerint itt közölt 2 levele is igazolja, amit egyik bajtársunkhoz intézett, amikor még remény volt a hazatérésre. Az első így szól:

„Érdekelne, hogy hány csendőr van hazánkon kívül nyilvántartva. A csendőrség volt meggyőződésem szerint Magyarország legjobb intézménye. Minthogy minden magyar paraszt tetőtől-talpig úri gondolkodású és a legénység paraszt fiúkból regrutálódott, annak dacára, hogy az öpk. a faluban korlátlan hatalommal rendelkezett, tudtommal sohasem fordult elő, hogy hatalmával visszaélt volna. Ha visszatérhetünk hazánkba, a csendőrség megszervezése lesz a legsürgősebb és a régieket korhatár nélkül vesszük vissza.”

Egy későbbi levelében pedig ez áll:

„A magyar csendőrség volt — meggyőződésem szerint — a legjobb és legmegbízhatóbb biztonsági alakulat a világon és ha megsegít az Isten és hazamehetünk, nagy szükség lesz rájuk. Azért: tartsatok össze, hogy tudósításaitok mindenkire gyorsan eljuthassanak.”

Közvetlen, barátságos volt az egyes csendőrrel szemben is, amire jól emlékezhetnek azok, akik nyaranta Gödöllőre, vagy Kenderesre voltak vésényelve.

A kenderesi Horthy-kúria ma mezőgazdasági gépészképző szakiskola, a volt csendőrlaktanya pedig bölcsőde.

Nemcsak mint volt Kormányzónkra, aki testületünket így értékelte és szerette, de mint hazájáért küzdő és szenvedő NAGY MAGYARRA, mi csendőrök mindig mély tisztelettel és hálával fogunk emlékezni! S az ő örök hitét Hazánk feltámasztásában minden igaz magyar és igaz csendőr átérzi és magáévá is teszi!

Úgy segítsen minket az Isten!

— 175 éve mutatkozott be Kolozsvárt az első magyar színjászó társaság, mint állandó színház. Későbbi tagjai voltak az európai hírvé lett Déryné, Küry Klára, Jászai Mari stb.

— 150 éve született Semmelweis Ignác, aki a gyermekágyi láz okának felfedezésével világhírnévre tett szert, sok százezer szülő-anya megmentője. Szobra Budapesten van. A budai szülőházában Orvostani Muzeumot rendeztek be.

— 150 éve hal meg Dugonics András, az első magyar regény, az „Etelka” szerzője.

— 100 éves a M. Kir. Honvédség.

Ez az időbeli meghatározás nem pontos, mert hiszen az 1848-as híres elődeinket, a szabadságharc honvédő seregét is így nevezték, ez a toborzott hős alakulat azonban Világossal és Araddal megszűnt, az ezt követő 20 éven át, a teljes elnyomatás, magyarirtás, a korlátlan Habsburg uralom ideje alatt pedig nem létezhetett.

— Az 1867-es „Kiegyezés” folyamánya volt azután a honvédség — ugyanakkor az osztrák Landwehr — felállítása, amit az 1868 évi XLI. törvénycikk foglal magában. Ezzel kapcsolatban állították fel a Honvédelmi Minisztériumot, élén gr. Andrássy Gyulával és a Honvéd Főparancsnokságot József főherceg — a korunkbeli József főherceg édesapja — vezetésével.

A honvédség az idézett tc. szerint feloszlott 6 honv. kerületre, ezen belül 82 zászlóalj-területre. Felállításra került ugyanakkor 32 lovas-század is.

1871-ben a honv. kerületek száma 7-re emelkedett, mégpedig: I. Budapest, II. Szeged, III. Kassa, IV. Pozsony, V. Székesfehérvár, VI. az Erdélyi honv. kerület Kolozsvárt, VII. a Horvát-Szlavon honv. kerület Zágráb székhellyel.

Hivatalos nyelv az I-VI. kerületben a magyar, a VII-ben a horvát volt. Ugyanakkor a lovas-századok létszámát 40-re emelték.

Minden kerület 2 gyalog-dandárból állott, minden ddr. 2 félddr-ra tagozódott, félddr-onként 3-4 zászlóaljjal. 1890-ben a félddr. elnevezés megszűnt és helyette jött az „ezred”. Tüzérséggel, műszaki csapatokkal a honvédség még akkor nem rendelkezett, így, mint annak idején jellemezték önálló hadműködésre még nem volt képesítve.

A törvény kimondta, hogy a honvédséget az ország határain kívül csak kivételes esetben szabad alkalmazni, s erre mindenkor a törvényhozás külön intézkedése szükséges. Sajnos, 1914-ben ezt azonnal megszavazták. Gondoljuk el, mi lett volna, ha a honvédségünk a határokon belül marad! Biztos, hogy se egy muszka, se egy oláh katona be nem tette volna a lábát országunkba!

1872-ben „Ludoviceum” név alatt nyílt meg a későbbi „Ludovika Akadémia” a honvéd tisztképző intézet.

Az I. világháború során ez — az akkor már tűzérsséggel és műszakiakkal is kibővített — honvédség és a Magyarországról sorozott közös-hadseregbeli gyalogság és huszárság volt a sokféle nációt magában foglaló osztrák-magyar hadsereg legvittebb katonája. Nem rajta múlt, hogy ez a háború olyan szerencsétlenül végződött, hiszen 1918-ban az ország területének egyetlen talpalattnyija sem volt ellenséges kézben!

Az I. világháború utáni, Trianonban szükreszabott 35.000 fős létszám, — amibe a csendőrség nem tartozott bele — hosszú, de tervszerű, fokozatos bővítésének, a II. világháborúig ütőképes hadsereggé fejlődésének kor és szemtanúi, — részesei — voltunk.

A II. világháborúban — bár a résztvételre csak rákényszerítve — a magyar honvédség az ősi virtussal, vitézül és a sokszoros túlerővel szemben is a végsőkig kitartóan, hősiesen állt helyt.

Ezért siratja annyi magyar anya hősi halott fiát!

Most nincsen honvédség, de tudjuk, hogy minden igaz magyar lelkében egy-egy honvéd rejtőzik! De majd — ahogy örökké hiszünk és bízunk benne — eljön az óra, amikor már nem idegen érdekekért, hanem Nagymagyarországért fog az újraéledt régi dicső honvédség harcolni és akkor csak az ősi határoknál fog megállani! Adja Isten mielőbb.

Üdv a honvéd szellem ébrentartóinak!

— 100 éve halt meg Vas Gereben — eredeti nevén Radakovics József — nagyapánk kedvenc írója. 1848-ban néplapot is szerkesztett Arany Jánossal, „A Nép Barátja” címen.

— 100 éve halt meg Tompa Mihály a költő, kinek munkásságát születésének 150 évfordulójával kapcsolatban az E. É. 21-22. számában méltattuk.

— 100 éve halt meg Asbóth Sándor mérnökkari tiszt, Kossuth szárnysegéde. Amerikába emigrált, ahol Lincoln seregében dandárparancsnok volt — meg is sebesült —, majd mint az US argentinai nagykövete, Buenos Airesben halt meg.

— 75 éve szólalt meg Puskás Tivadar mérnök találmánya — elsőnek a világon, Budapesten — a telefonhírmondó, mely nevét egyszerre híressé tette. Az ő agyában született meg a távbeszélő-központ eszméje is. Később Amerikába jött, ahol Edison egyik legbensőbb munkatársa lett. Mikor Edison 1911-ben Budapesten járt, így nyilatkozott róla: „Mindig nagyra becsültem Puskás Tivadart a telefon mesterét, aki munkatársam volt. Megvallom, ez az ember a telefon terén engem is túlszárnyalt.”

— 75 éve halt meg Erkel Ferenc, kiváló zeneszerző, pedagógus, karmester, az Operaház főzeneigazgatója, nemzeti imánk megzenésítője.

— 50 éve halt meg Olaszországban Kossuth Lajos fiatalabb fia, Lajos Tódor. Mint vasúti mérnök a délolaszországi vasúthálózat kiépítése terén szerzett különös érdemeket. Hamvait 1923-ban vitték haza és édesapja mellé temették a Kerepesi-úti temetőben lévő Kossuth Mauzóleumba.

Kossuth mindkét fiát a Deák-téri ev. templomban keresztelték, ami ott egy emléktáblán van megörökítve.

* * *

KÜLFÖLDI ÉVFORDULÓK.

— 350 éve, május 23-án kezdődött a 30 éves háború, amelyikben csaknem minden európai nemzet résztvett kisebb-nagyobb mértékben.

A westfáliai békével ért véget.

— 200 éve született Bonaparte Napoleon, a franciák legnagyobb császára.

— 100 éve született Maxim Gorkij az oroszok híres írója.

— 50 éve volt januárban, hogy Ausztriában egy nagyméretű sztrájk kezdődött, ami hazánkba is átcsapott. Ez volt az első komoly jele a nép elégedetlenségének az I. világháborúban.

□

Emlékek a “SITI”-ből

Mikor a fogház és fegyház elnevezés megszűnt és egységesen csak börtönre szólt minden ítélet, akkor lett általános a „siti” szó, amiben benne volt minden ilyen azonos célú „jótékony” intézmény. Nagyjában egységes volt a bánásmód a rács mögött, minek is komplikálni az elnevezést?

A kopasz Rákosi idejében divatban voltak a mondvacsinált összeesküvések, bár voltak igazán komoly, becsületes és áldozatkész szervezkedések is szép számmal. De ha valamelyik vidéken nem volt ilyen, könnyen koholtak az államrendészeti szervek. Mi kellett hozzá? Egy-két névtelen feljelentés, hogy Kovács Miska, meg Szabó Jóska ellensége a rendszernek, zúgolódnak a kis földjük elvétele miatt, vagy rejtegetnek valamit, vagy valakit. A környéken azután összeszedtek 20-30 magyart, beléjükverték, hogy ismerjék el a szervezkedést, írják alá ezt a „vallomást”, mert ha nem, akkor mehet a búcsúlevél a családnak.

Úgy mondták, 3 féle ember él Magyarországon; aki ült, aki most ül, és aki ülni fog. Akkor még a mindig közeli terminusra időzített változás reményével takaróztunk, s „aki ülni fog” kategóriába a mi hőhérainkat értettük.

Tehát: ültünk, szenvedtünk, túrtunk, reménykedtünk szük cellánkba összezsúfolva, sorstársak. Volt, aki a rabtárs szót használta. Sok kisebb esetre emlékszem vissza, ami rövid vidámságot keltett, vagy reményeinket táplálta.

A CIGÁNY. Vác. A politikaiak közé volt mindig néhány „csöves” bezárva. Ilyen volt K. Imre tagbaszakadt cigánylegény. Rablásért 6 év.

Feláll az ágy szélére és a kis ablakrésen kinéz a kőfalon túlra. Azt mondja: Te sipsiges szis Mária! Ha most gyyinne vagy 10.000 csendér, engem mingyár kiengednének, mert azselőtt 1 ívet ha kaptam vóna, nem hatot. Te Imre — mondom — hiszen annyi csendör az egész országban sem volt! Nem vót? Hát... hát akkor legalább sázs! Így engedte le az én barátom a tizezret százra. De ha már a cigány is így várja a cső-t, s így bizik azok igazságában, ez jó minősítés!

HARANGSZÓ. Gyakran megesett, hogy déli 12-kor még sétáltunk. Valahonnan harangszó ér hozzánk. Mindenki megemeli a kalapját. Ez a vallásosság jele, mert a börtönben mindenki közelebb jut az Istenhez. Jön a parancs: „aki sétánál megemeli a kalapját, amikor a templomban „kolompolnak”, 4 napi sötétzárka!” A legközelebbi harangozáskor „takarásban” mindenki keresztet vetett.

A POSTAGALAMB. Másik börtön., körülkerített udvar, IV. emelet, magas, rácsos ablakok. A háztetőn galambok tanyáznak. Egy reggel a börtönparancsnok szemben a tulsó oldalon keres a zárkákban hibát, áldozatot. Meglátja, hogy nálunk egy kar nyúlik ki a párkány felé. Átrohan, ordít. Ki szörta ki a morzsát? Egy idősebb thtts. jelenti: „én voltam, a galambok felszedik onnan.” Rárivall. „Maga nem eteti, hanem fogni akar közülük, mert tudja, hogy azok postagalambok! Üzenni akar velük! 4 napi sötétzárka, 2 órai gúzsbakötés!” Végre is hajtották. Azontúl nagy tisztelettel néztük a galambokat. Mert ha valamelyik ténylegesen kinevezett postagalamb, csak meg kell fogni, a fülébe súgni, hogy Sárbogárd, Kishíd utca 4, mondd meg ezt és ezt, s ez a szívjóság-madár meg is teszi.

MENGELE. Markó, Auschwitz hirhedt orvosáról nevezték el a rabok a Markó zsidó orvosát, aki naponta végigjárta a folyosókat és a beteget jelentőnek — lett légyen az tyukszem, tüdőgyulladás, vakbél, vagy bármi — 2-2 aspirint adott. Egyszer megkérdezte az egyik minden hájjal megkent csövest, hogy mi volt azelőtt? Ezek a legbadaarabb válaszokat adták neki. Azt mondja a csöves: csapos voltam! No az nem bűn — mondja Mengele. De én gázcsapos voltam Auschwitzban, — feleli a csöves. Az öreg doktor majd szét pukkadt dühében, a rabok és fegyörök meg a visszafojtott röhögéstől.

SPEJZOLÁS. Azt a rabot, amelyik nem dolgozott, az állam kosztolja. Akit munkára visznek, annak úgy kellett dolgozni, hogy a „fizetéséből” napi 16 Ft-ot levonhassanak a kosztjára. Ha ennél többet keresett, azt a javára írták, ami havi 20-30 Ft.-t tett ki. Ebből havonta egyszer bevásárolhatott kenyeret, hagymát, WC papírt, cukrot stb. Egyik szobatársunk egyszer 2 kg. cukrot és 1 kg. kenyeret speizolt. A kockacukrot megszámolta, elosztotta 30 napra. Szinte irigyeltük, lesz neki pótlék egész hónapra. De nem így történt. Egész éjjel hallottuk, hogy ropogtat és reggelre a 2 kg. cukor és a kenyér el volt raktározva jól kikoplalt gyomrában. Délután már súlyos görcsökkel vitték kórházba.

AZ ÖRÖK BIZAKODÁS APOSTOLA. Főtárgyalásra hoztak be egy 50 év körüli nyugodt, udvarias, vígkedélyü intelligens embert. Köszön, be-

mutatkozik. Kérdjük, hogy mi a vád? Bizony súlyos. Nem fontos, mire ítélnék — mondja —, mert 2 hónap alatt vége az egész aljas korszaknak az biztos, mint a mise! Tréfálkozik, mintha csak kaszinóban lenne. Reggel elviszik. Mi kivettük az ebédjét, a törökül „rahatt kaja”, franciául „dé zsa lé”-nek nevezett moslékot. 2 órakor jön vissza, vidám, köszöni, hogy kivettük a moslékját. Belekanalaz. Nem is olyan rossz — mondja. De várjatok csak, mit hoztam! A folyosón összeszedtem egy csomó csikket, „míg várakoztunk az örömmel. A cipőjéből és zoknijából önti ki. Mintha karácsonyfát kapott volna a rég nem dohányzott szentegylet. Ő élvezettel kanalazza a levest, mellélülök. És mondd bajtárs, hány évet kaptál — kérdem. — Ja, ítélet? — szinte nevetve mondja — 10 év. De egészen mindegy, 2 hónap alatt úgy is szabadulunk mindnyájan! Mi, ha ilyen rövid terminusban nem is bízunk, de akkor éjjel könnyebb lélekkel aludtunk.

TEMETÉS. Egy idősebb rab meghalt, bevitték a hullaházba. Zárkánk magasan lévő ablakából láttuk este, hogy a házimunkások a koporsót két-kerekű taligán húzzák a rabtemető felé. Éjféltajt újra halljuk a taliga zörgését a köves udvaron. Kilesünk. A taligán ott a koporsó. Reggel megkérdeztük a házimunkást, hogy miért hozták vissza a halottat? Azt felelte, csak a koporsót furikázták vissza, mert az leltári tárgy! A halottat tehát csak belefördítették a sírba.

* * *

Ide kívánczik az a vicc, hogy Svájc tengerészetügyi minisztériumot akar felállítani. Kérdik, minek az nekik, hiszen nincs tengerük?!
— Az igaz, de Magyarországnak is van igazságügyminisztériuma!

Egry

* * *

KÖZLÉSEK

Esküvők.

Mészáros József főtörm. bajtársunk és felesége leányát, Ilona Dalmát, ez év február hó 24-én vezette oltárhoz Clevelandban Száhlender Tamás tisztviselő, a volt felügyelőnk unokaöccse.

* * *

Kúr Csaba műszaki tervező és szobrászművész április 18-án kötött házasságot Budapesten Ruzicska László ev. lelkész és felesége leányával, Mártával.

* * *

Eszterhás József a Plain Dealer fiatal ujságírója június 22-én tartotta esküvőjét Jávor Geraldinével, aki ugyancsak a P. D. munkatársa és itteni magyar szülők gyermeke.

A vőlegény dr. Eszterhás Istvánnak, a M. F. B. elnökének és Családi Közösségünk őszinte barátjának fia.

Az esküvő az itteni magyar társadalmi élet nagy eseménye volt.

A boldog örömszülőknek és a fiatal pároknak ezúton is őszinte bajtársi szeretettel küldjük jókívánságainkat.

Gratulálunk v. Balla József bajtársunknak abból az alkalomból, hogy a clevelandi Museum of Art tárlatán magas képzőművészeti díjat nyert a kézzel faragott 32 db. színes sakk-figurájával.

* * *

Kivonat egy bajtársunk leveléből.

„Adja meg a Mindenható a lehetőséget, hogy tovább is élesztgethesék azt a lassan kialakuló parazsat, amely eddig még pislog Testületünk emlékeinek során. Lapotok olvasása sok-sok kedves emléket sorakoztatott fel lelkiszemeim elé, segített újraélnem annyi meg annyi feledhetetlen epizódot.

A nekem így sokat jelentő E. É-t legkedvesebb emlékeim közé helyezve olvasgatom.”

* * *

Bajtársak figyelem! A Torontóban megjelenő B. L. 1967 évi július-decemberi (7-12.) összevont számának 41, 64-66. oldalán az egész csendőremigrációt igen közelről érintő közleményekkel kapcsolatban a szükséges lépéseket megtettük. A további fejleményekről bt-ainkat tájékoztatni fogjuk.

* * *

Hősök napja Buenos Airesben. (Lapzártakor érk. hír). Az ottani magyar kolónia május 26-án tartotta meg a MHBK rendezésében a buenos-airesi német temetőben a Hősök Nap-ját. Az ünnepségen közel 900-an vettek részt. Az ünnepség végén a magyar Hősök Falánál elhelyezett emléktáblákat először a rendező MHBK vezetője koszorúzta meg, majd a vitézek és utána a m. kir. csendőrség koszorúját az ottani cső. csoport elnöke helyezte el egy tiszthelyettes bajtárssal. Megjegyzendő, hogy az emlékfalon az összes fegyvernemek táblája el van helyezve, köztük díszhelyen a m. kir. Csendőrségé is. Az emléktábla 50x40 cm., rajta a csendőrkalap bronzból kiöntve, a következő felirással: „A m. kir. Csendőrség hősi halottai és mártírjai emlékére. Hiven, becsülettel, vitézül!”

Ezek után még kb. 25 magyar egyesület és közület helyezte el koszorúját az emlékfalon.

* * *

Üzenetek, Többeknek. Ruháscsomagot ajándékként haza nem küldünk, csak pénzt IKKA utalványon.

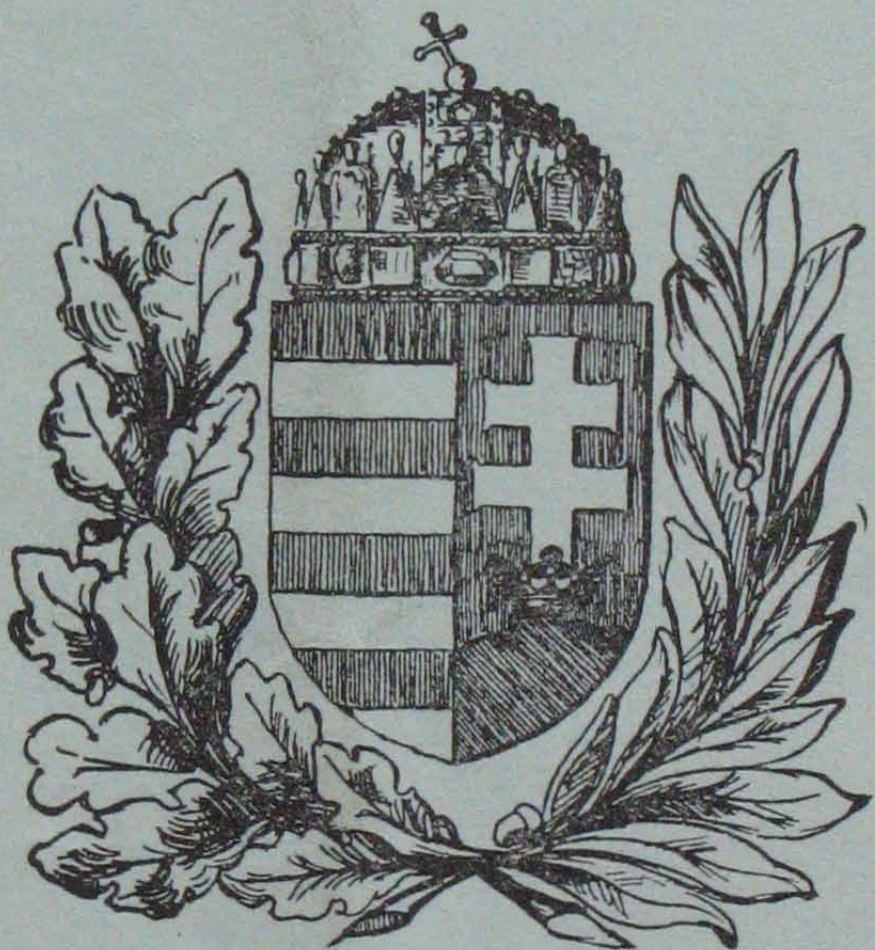
— P. Sz. „A jó őrsparancsnok” c. cikkünk a következő számban jelenik meg.

— Sz. B. Levele későn érkezett. Értesítőnk e száma már betelt.

— G. L. Avatási fényképéről levélben küldünk másolatot.

— M. A. Az E. É. hiányzó 20-21. számát címére feladtuk.

Minden bajtársunknak és olvasónknak
kellemes nyaralást kíván
a szerk. bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!